

Commissioner of Income-tax vs. Surinder 'Singh (G. C. Mittal, J.)

ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਨ ਦਿਖਾਉਣ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਅਧਿਕਾਰੀ । ਅਜਿਹਾ ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ ਨੋਟਿਸ ਵੀ ਅਸਪਸ਼ਟਤਾ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਤੋਂ ਬਚ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ। ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ, ਰੋਪੜ ਦੇ 18 ਨਵੰਬਰ, 1976 ਦੇ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਨੌਕਰੀ ਤੋਂ ਬਰਖਾਸਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਹੁਕਮਨਾਮੇ ਨੂੰ ਸੱਚਮੁੱਚ ਬਰਕਰਾਰ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਦੇ ਝਗੜੇ ਨੂੰ ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਲਈ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਘੋਸ਼ਣਾ ਅਤੇ ਹੁਕਮ ਲਈ ਇੱਕ ਫ਼ਰਮਾਨ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਲਈ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਅਤੇ ਮੁਦਈ ਵਿਰੁੱਧ ਸਾਬਤ ਹੋਏ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੀ ਗੰਭੀਰਤਾ 'ਤੇ ਨਵੇਂ ਸਿਰੇ ਤੋਂ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਅਗਲੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਉਚਿਤ ਸਮਝੇ। .

(7) ਹੇਠਲੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਇਕੱਲੇ ਰੱਖੇ ਗਏ ਹਨ। ਇਹ ਅਪੀਲ ਖਰਚਿਆਂ ਸਮੇਤ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਐਨ. ਕੇ. ਐਸ

ਐਸ. ਪੀ. ਗੋਇਲ ਅਤੇ ਗੋਕਲ ਚੰਦ ਮਿੱਤਲ, ਜੇ. ਜੇ.

ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, - ਅਪੀਲਕਰਤਾ।

ਬਨਾਮ

ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, - ਜਵਾਬਦਾਰ।

1978 ਦਾ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਸੰਦਰਭ ਨੰ. 36

22 ਜਨਵਰੀ 1986

ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਐਕਟ (1961 ਦਾ XLIII) ਜਿਵੇਂ ਕਿ 1964 ਦੇ ਵਿੱਤ ਐਕਟ V ਦੁਆਰਾ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ — ਧਾਰਾ 271(1)(c) ਅਤੇ 279-A— ਤਲਾਸ਼ੀ ਦੌਰਾਨ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਰਸੀ ਨੋਟ—ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਾਰਵਾਈ—ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਅਣਦੱਸੇ ਸਰੋਤਾਂ ਤੋਂ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਦੀ ਆਮਦਨੀ ਵਜੋਂ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਕਮ ਅਤੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਬਾਕੀ ਪੈਸੇ ਲਈ ਉਸਦੀ ਵਿਆਖਿਆ - ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ - ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿ ਵਿਵਾਦਿਤ ਰਕਮ ਦੀ ਰਸੀਦ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਦੀ ਆਮਦਨ ਹੈ - 1964 ਦੀ ਸੋਧ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲੀ - ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ।

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਆਮਦਨ ਕਰ ਐਕਟ, 1961, 1964 ਦੇ ਵਿੱਤ ਐਕਟ 5 ਦੁਆਰਾ ਸੰਸ਼ੋਧਿਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਮਾਲੀਏ ਲਈ ਇਹ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨਾ ਸੀ ਕਿ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਰਕਮ ਦੀ ਰਸੀਦ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੀ ਆਮਦਨ ਬਣਦੀ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਚਰਿੱਤਰ ਵਿੱਚ ਦੰਡਯੋਗ ਸੀ। ਸੋਧ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਦੀ ਗਲਤੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਵਿਭਾਗ ਨੂੰ ਜੁਰਮਾਨਾ ਲਗਾਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਨੋਸ ਸਮੱਗਰੀ ਜਾਂ ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ।

ਜਿਸ ਤੋਂ ਇਹ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਨੇ ਆਪਣੀ ਆਮਦਨ ਦੇ ਵੇਰਵਿਆਂ ਨੂੰ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਛੁਪਾਇਆ ਸੀ ਜਾਂ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਉਸ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਹੀ ਵੇਰਵੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਸਨ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਵਿਵਾਦਿਤ ਰਕਮ ਇੱਕ ਮਾਲੀਆ ਰਸੀਦ ਸੀ। ਵਿੱਤ ਐਕਟ, 1964 ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੋਧ ਨਾਲ ਕਾਨੂੰਨ ਬਦਲ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਹੁਣ ਇਸ ਨੂੰ ਪੂਰਵ ਸੰਖਿਆ (i) ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤੀ ਆਮਦਨ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਦੀ ਆਮਦਨ ਹੈ; (ii) ਸਹੀ ਆਮਦਨ ਵਾਪਸ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਉਸਦੀ ਅਸਫਲਤਾ ਧੋਖਾਧੜੀ ਦੇ ਕਾਰਨ ਹੈ ਅਤੇ (iii) ਸਹੀ ਆਮਦਨ ਵਾਪਸ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਉਸਦੀ ਅਸਫਲਤਾ ਉਸਦੇ ਹਿੱਸੇ 'ਤੇ ਘੋਰ ਜਾਂ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਅਣਗਹਿਲੀ ਦੇ ਕਾਰਨ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਧਾਰਨਾਵਾਂ ਖੰਡਨਯੋਗ ਹਨ.

(ਪਰਾ ੭)

ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਐਕਟ, 1961 ਦੀ ਧਾਰਾ 256 (2) ਅਧੀਨ ਪਟੀਸ਼ਨ ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਅਪੀਲੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ (ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਬੈਂਚ) ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੁਆਰਾ ਮਾਨਯੋਗ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਰਾਏ ਲਈ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਵਾਲ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਲਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ITA ਨੰਬਰ 237 (ASR/ 75-76) ਅਤੇ RA ਨੰਬਰ 6 (ASR)/ 1976-77 ਵਿੱਚੋਂ, ਮੁਲਾਂਕਣ ਸਾਲ, 1971-72 ਲਈ:

ਕੀ, ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਕੇਸ ਦੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ 1000 ਰੁਪਏ ਦਾ ਜੁਰਮਾਨਾ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਸਹੀ ਹੈ? 1,76,000 ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਐਕਟ, 1961 ਦੀ ਧਾਰਾ 271 (1) (ਸੀ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ?

ਅਸ਼ੋਕ ਭਾਨ, ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ ਅਜੈ ਮਿੱਤਲ, ਐਡਵੋਕੇਟ, ਬਿਨੈਕਾਰ ਲਈ।

ਜੀ.ਸੀ.ਸ਼ਰਮਾ, ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਐਸ.ਐਸ ਮਹਾਜਨ ਦੇ ਨਾਲ ਜਵਾਬਦੇਹੀ ਲਈ ਐਡਵੋਕੇਟ ਸਨ।

ਨਿਰਣਾ

ਗੌਕਲ ਚੰਦ ਮਿੱਤਲ, ਜੇ.-

1) ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ 22 ਅਗਸਤ, 1977 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੁਆਰਾ ਆਈ.ਟੀ.ਸੀ. ਨੰ. 109 ਆਫ 1976 ਵਿੱਚ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਹੁਕਮ 'ਤੇ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਅਪੀਲ ਲੇਟ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਨੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਰਾਏ ਲਈ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਸਵਾਲ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ:

. 1 .

“ਕੀ, ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਕੇਸ ਦੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਰੁਪਏ ਦੇ ਜੁਰਮਾਨੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਸਹੀ ਹੈ? 1,76,000 ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਐਕਟ, 1961 ਦੀ ਧਾਰਾ 271(1) (ਸੀ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ?”

2) ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 'ਅਸੋਸੀ' ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ), ਕੋਲ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਪਾਸਪੋਰਟ ਸੀ। 17 ਮਾਰਚ, 1971 ਨੂੰ ਇਨਫੋਰਸਮੈਂਟ ਡਾਇਰੈਕਟੋਰੇਟ ਨੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਮੁਦਰਾ ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1947 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ 14-ਬੀ, ਮਾਡਲ ਟਾਊਨ, ਜਲੰਦੂਰ ਵਿਖੇ ਉਸਦੇ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਘਰ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲਈ ਅਤੇ 1947 ਰੁਪਏ ਦੇ ਭਾਰਤੀ ਕਰੰਸੀ ਨੋਟਾਂ ਵਾਲਾ ਸੂਟਕੇਸ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤਾ। ਉਸ ਦੇ ਬੈਂਡ-ਰੂਮ ਤੋਂ 6,00,000. ਜਦੋਂ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਅਫਸਰ ਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਾ

ਰਕਮ ਦੀ ਖੋਜ ਅਤੇ ਵਸੂਲੀ ਲਈ ਉਸਨੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਸਾਲ 1971-72 ਲਈ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਆਮਦਨ ਕਰ ਐਕਟ, 1961 (ਛੋਟੇ 'ਐਕਟ' ਲਈ) ਦੀ ਧਾਰਾ 139(2) ਦੇ ਤਹਿਤ 2 ਨੂੰ ਮੁਲਾਂਕਣ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਦਿੱਤਾ। ਅਪ੍ਰੈਲ, 1971। 21 ਜੂਨ, 1971 ਨੂੰ, ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਨੇ ਰਿਟਰਨ ਫਾਈਲ ਕੀਤੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਰੁਪਏ ਦੀ ਆਮਦਨ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਵਾਪਸੀ ਦੇ ਭਾਗ IV ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਦੇ ਨਾਲ 3,850। ਟਿੱਪਣੀ ਵਿੱਚ ਉਸਨੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ:

1. ਕਿਉਂਕਿ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਨਿਵਾਸੀ ਹੈ ਪਰ ਆਰਡੀ ਨਾਰੀ ਨਿਵਾਸੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਕੋਈ ਬਾਹਰੀ ਆਮਦਨ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਾਰੋਬਾਰ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।
- 3) ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ 17 ਮਾਰਚ, 1971 ਨੂੰ ਇਨਫੋਰਸਮੈਂਟ ਅਫਸਰ ਦੁਆਰਾ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤੇ ਗਏ 6,04,500 ਰੁਪਏ ਮੁਲਾਂਕਣ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਨਹੀਂ ਹਨ ਅਤੇ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੀਮਤ 'ਤੇ, ਇਹ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੀ ਆਮਦਨ ਨਹੀਂ ਹੈ।
- 4) ਖੇਤੀ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਤੋਂ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਆਮਦਨ ਟੈਕਸ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਹੈ।

Commissioner of Income-tax vs. Surinder 'Singh (G. C. Mittal, J.)

ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਸਨੇ 5 ਜੁਲਾਈ, 1971 ਨੂੰ ਇੱਕ ਸੰਸ਼ੋਧਿਤ ਰਿਟਰਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਹ 500000 ਰੁਪਏ ਹਨ। 8,350 ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਉਸਨੂੰ ਰੁਪਏ ਦਾ ਪੂੰਜੀ ਲਾਭ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਇੱਕ ਦੁਕਾਨ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਤੋਂ 4,500.

(3) ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੌਰਾਨ, ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਨੇ ਤਲਾਸ਼ੀ ਦੌਰਾਨ 6,00,000 ਰੁਪਏ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਦਿੱਤਾ (ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ ਕਿ ਉਹ ਮੈਸਰਜ਼ ਕਰਤਾਰ ਬੱਸ ਸਰਵਿਸ, ਲਿਮਟਿਡ, ਜਲੰਧਰ ਦੇ ਸ਼ੇਅਰ ਖਰੀਦਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਸ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਆਪਣੇ ਸਮੂਹ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਤੋਂ ਪੈਸੇ ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੇ ਅਤੇ ਇਹ 6,00,000 ਰੁਪਏ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣਿਆ। ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਅਫਸਰ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਿਆ ਕਿ ਕਰਤਾਰ ਬੱਸ ਸਰਵਿਸ ਦੇ ਸ਼ੇਅਰਾਂ ਦੀ ਖਰੀਦ ਦਾ ਸਮਝੌਤਾ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਸਮੂਹ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਤੋਂ ਪੈਸੇ ਇਕੱਠੇ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਵੀ ਸੀ। ਇਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਉਸਨੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 279-ਏ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਣਦੱਸੇ ਸਰੋਤਾਂ ਤੋਂ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਦੀ ਆਮਦਨ ਵਜੋਂ 6,00,000 ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਮੰਨੀ। ਇਸਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਉਸਨੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 271 (1) (ਸੀ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ। ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਆਮਦਨ ਕਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਮੁਲਾਂਕਣ, ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਨੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਅਤੇ ਅਪੀਲੀ ਸਹਾਇਕ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ 'ਤੇ ਇਹ ਪਾਇਆ ਕਿ 12 ਵਸਤੂਆਂ ਅਸਲ ਅਡਵਾਂਸ/ਕਰਜ਼ੇ ਵਜੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ।

Commissioner of Income-tax vs. Surinder Singh (G. C. Mittal, J.)

ਕੁਝ ਧਿਰਾਂ ਤੋਂ ਪਰ ਪਾਇਆ ਕਿ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਤਿੰਨ ਵਸਤਾਂ ਸੱਚੀਆਂ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਹੋਈਆਂ:

(i) ਸ਼੍ਰੀ ਲੰਬਰ ਸਿੰਘ	Rs. 25,000
(ii) ਸ਼੍ਰੀ ਰਛਪਾਲ ਸਿੰਘ	Rs. 50,000
(iii) ਸ਼੍ਰੀ ਹਰਚਰਨ ਸਿੰਘ	Rs. 13,000

(4) ਉਪਰੋਕਤ ਵਸਤੂਆਂ ਦੀ ਕੁੱਲ ਕੀਮਤ ਰੁਪਏ ਹੈ। 88,000 ਅਤੇ ਆਮਦਨ ਕਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕਰਕੇ, ਰੁਪਏ ਦਾ ਵਾਧਾ। 88,000 ਵਾਰਡਾਂ ਨੂੰ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੀ ਕੁੱਲ ਆਮਦਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

(5) ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਨੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਅੱਗੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅਪੀਲਾਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਅਤੇ ਦੋਵੇਂ ਅਪੀਲਾਂ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਅਤੇ ਰੁਪਏ ਦਾ ਵਾਧਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੀ ਆਮਦਨ ਵਿੱਚ 88,000 ਬਰਕਰਾਰ ਸੀ। ਇਹ ਚੈਪਟਰ ਬੰਦ ਹੋ ਗਿਆ।

(6) ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ, ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਦੇ ਨਿਰੀਖਣ ਸਹਾਇਕ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਰੁਪਏ ਦਾ ਜੁਰਮਾਨਾ ਲਗਾਇਆ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 271(1) (ਸੀ) ਅਧੀਨ 1,76,000 ਨਿਰੀਖਣ ਸਹਾਇਕ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਇਸ ਨਤੀਜੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੇ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਰਜ਼ਿਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਬੂਤ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਉਪਰੋਕਤ ਹੁਕਮ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ, ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਨੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਅੱਗੇ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਮਾਮਲਾ ਲਿਆ ਅਤੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਜੁਰਮਾਨੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜੋ ਇਸਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਪੈਰੇ 11 ਤੋਂ 13 ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਹਨ। ਵਿਭਾਗ ਨੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਮੰਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ * ਦੁਆਰਾ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਸਵਾਲ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਪਰ ਧਾਰਾ 256 (2) ਅਧੀਨ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਸਵਾਲ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

(7) ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਸੀਆਈਟੀ ਮਦਰਾਸ ਬਨਾਮ ਖੋਦੇ ਈਸ਼ਵਰਸਾ ਐਂਡ ਸੰਨਜ਼ (1) ਅਤੇ ਸੀਆਈਟੀ ਬਿਹਾਰ ਅਤੇ ਉੜੀਸਾ ਬਨਾਮ ਮਘਰਾਜ ਰਾਮਚੰਦਰ (2) 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਚਰਿੱਤਰ ਵਿੱਚ ਦੰਡਕਾਰੀ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਮਾਲੀਏ ਲਈ ਸੀ। ਇਹ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰੇ ਕਿ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਰਕਮ ਦੀ ਰਸੀਦ ਨੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੀ ਆਮਦਨ ਦਾ ਗਠਨ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਨੇ ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਦੀ ਗਲਤੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਜੁਰਮਾਨਾ ਲਗਾਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵਿਭਾਗ ਕੋਲ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਠੋਸ ਸਮੱਗਰੀ ਜਾਂ

ਸਬੂਤ ਜਿਸ ਤੋਂ ਇਹ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਨੇ ਆਪਣੀ ਆਮਦਨੀ ਦੇ ਵੇਰਵਿਆਂ ਨੂੰ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਛੁਪਾਇਆ ਸੀ ਜਾਂ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਇਸਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਗਲਤ ਵੇਰਵੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਸਨ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਵਿਵਾਦਿਤ ਰਕਮ ਇੱਕ ਮਾਲ ਰਸੀਦ ਹੈ। ਉਪਰੋਕਤ ਦੋਵੇਂ ਫੈਸਲੇ ਕਾਨੂੰਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ 1964 ਦੇ ਵਿੱਤ ਐਕਟ 5 ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੋਧ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਸੋਧ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਵੱਖਰਾ ਸੀ। ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲੇ CIT ਬਨਾਮ ਅਨਵਰ ਅਲੀ (3) ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਸਨ ਜੋ ਕਿ 'ਕਾਨੂੰਨ' ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨਾਲ ਵੀ ਸਬੰਧਤ ਸਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਉਪਰੋਕਤ ਸੋਧ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਖੜ੍ਹਾ ਸੀ। ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਐਡੀ.

(1) 83 I.T.R. 369

(2) 97 I.T.R. 559

Commissioner of Income-tax vs. Surinder 'Singh (G. C. Mittal, J.)

ਸੀਆਈਟੀ ਬਨਾਮ ਕਰਨੈਲ ਸਿੰਘ (4) ਨੇ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਲਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਸੋਧ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਕੋਈ ਤਬਦੀਲੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਜ਼ਮਿੰਦਾਰੀ ਅਜੇ ਵੀ ਵਿਭਾਗ 'ਤੇ ਹੈ ਅਤੇ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਵਿਭਾਗ ਨੂੰ ਸੁਤੰਤਰ ਸਬੂਤਾਂ ਤੋਂ ਚੋਸ਼ੀ ਇਰਾਦਾ ਸਾਬਤ ਕਰਨਾ ਪਿਆ। ਮੁਲਾਂਕਣ ਇਹ ਵੀ ਕਿ ਵਿਵਾਦਿਤ ਰਕਮ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੀ ਆਮਦਨ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦਾ ਵੀ ਇਹੀ ਵਿਚਾਰ ਸੀ। ਕਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਲਏ ਗਏ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਸ਼ੱਕੀ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਮਾਮਲਾ ਫੁੱਲ ਬੈਚ ਕੋਲ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਵਿਸ਼ਵਕਰਮਾ ਇੰਡਸਟਰੀਜ਼ ਬਨਾਮ ਸੀਆਈਟੀ ਅਪੀਲ (5) ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੁੱਲ ਬੈਚ ਨੇ ਕਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਨਵਰ ਅਲੀ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਅਤੇ ਹੋਰ ਕੇਸਾਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ 1964 ਦੀ ਸੋਧ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਖੜ੍ਹਾ ਸੀ। ਕੇਸ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਨਿਯਮ ਬਣਾਏ ਗਏ ਸਨ:

“ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਪਰੋਕਤ ਤੋਂ ਪਾਲਣਾ ਕਰੇਗਾ ਕਿ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਦੀ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਲਈ, ਪਹਿਲੀ ਅਭਿਆਸ ਇਹ ਦੇਖਣਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਦੇ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸ ਵਿੱਚ ਆਵੇਗਾ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਇੱਥੇ ਮਾਪਦੰਡ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗਣਿਤ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਰਿਟਰਨ ਐਡ • ਆਮਦਨ ਅਤੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤੀ ਆਮਦਨ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ I 20 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਹੈ, ਤਾਂ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਤੁਰੰਤ ਨਵੇਂ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਦੇ ਜਾਲ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਅਜਿਹਾ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਇੱਕ ਵਾਰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜੋ ਬਚਦਾ ਹੈ ਉਹ ਇਸਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨਾ ਹੈ।

ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਦੇ ਬਾਅਦ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਦਾ ਇੱਕ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਪੜ੍ਹਨਾ, ਇਹ ਦਰਸਾਏਗਾ ਕਿ ਇੱਕ ਵਾਰ ਇਸ ਨੂੰ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਤੁਰੰਤ ਤਿੰਨ ਕਾਨੂੰਨੀ ਧਾਰਨਾਵਾਂ ਪੈਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ-

- (3) (1970) 76 ਆਈ.ਟੀ.ਆਰ. 696
- (4) 95 ITR 505
- (5) 135 ITR 652

ਉਸ ਦੇ ਖਿਲਾਫ਼. ਸਪਸ਼ਟਤਾ ਦੀ ਖਾਤਰ, ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਰੂਪ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ:-

- (i) ਕਿ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤੀ ਆਮਦਨ ਦੀ ਰਕਮ ਸਹੀ ਆਮਦਨ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਖੁਦ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੀ ਆਮਦਨ ਹੈ; -
- (ii) ਕਿ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਦੀ ਉਪਰੋਕਤ ਸਹੀ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤੀ ਆਮਦਨ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲਤਾ ਧੋਖਾਧੜੀ ਦੇ ਕਾਰਨ ਸੀ; ਜਾਂ
- (iii) ਕਿ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਦੀ ਉਪਰੋਕਤ ਸਹੀ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤੀ ਆਮਦਨ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲਤਾ ਉਸਦੇ ਹਿੱਸੇ 'ਤੇ ਘੋਰ ਜਾਂ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਅਣਗਹਿਲੀ ਦੇ ਕਾਰਨ ਸੀ।

ਹੁਣ, ਇਹ ਉਪਰੋਕਤ ਤੋਂ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਦੱਸੀਆਂ ਗਈਆਂ ਧਾਰਨਾਵਾਂ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰੇਗਾ ਕਿ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਸਾਬਕਾ ਯੋਜਨਾ ਸਬੂਤ ਦਾ ਇੱਕ ਨਿਯਮ ਹੈ। ਇਹ ਸੱਚਮੁੱਚ ਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਵਿਆਖਿਆ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦੋਵਾਂ 'ਤੇ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਥਾਪਿਤ ਹੋਇਆ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਰੱਖਣ ਵਾਲੀਆਂ ਕਈ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਦੁਆਰਾ ਵੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਹ ਇਕਦਮ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਆਖਿਆ ਦੁਆਰਾ ਉਠਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਧਾਰਨਾਵਾਂ ਨਿਰਣਾਇਕ ਧਾਰਨਾਵਾਂ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਖੰਡਨਯੋਗ ਧਾਰਨਾਵਾਂ ਹਨ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਿਵਲ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਿਯਮ ਹੈ, ਖੰਡਨ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦਾ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਬੋਝ ਮੁਲਾਂਕਣ 'ਤੇ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਉਹ ਅਜਿਹਾ ਕਰ ਲੈਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਰਾਰਤ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰਹੇਗਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਵਿਭਾਗ ਮੁਲਾਂਕਣ ਨੂੰ ਨਵੇਂ ਸਿਰੇ ਤੋਂ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਆਮਦਨੀ ਦੇ ਵੇਰਵਿਆਂ ਨੂੰ ਛੁਪਾਇਆ ਸੀ ਜਾਂ ਇਸਦੇ ਗਲਤ ਵੇਰਵੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਸਨ। ਸਪਸ਼ਟੀਕਰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਥੇ ਮੁਲਾਂਕਣ 'ਤੇ ਰੱਖੀ ਗਈ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਨਿਆਂਇਕ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਧਿਰ 'ਤੇ ਪਾਏ ਗਏ ਸਬੂਤ ਦੇ ਆਮ ਬੋਝ ਦੇ ਉਲਟ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸਬੂਤ ਦਾ ਮੁਢਲਾ ਨਿਯਮ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਜਿਸ 'ਤੇ ਝੂਠ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਦਾ ਕਾਰਨ ਅਸਫਲ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਦੁਹਰਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਥੇ ਉਭਾਰਿਆ ਗਿਆ ਪੂਰਵ ਸੰਕਲਪ ਇਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨੂੰ ਡਿਸਚਾਰਜ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਦੁਬਾਰਾ ਆਮ ਦੀਵਾਨੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਾਂਗ ਹੋਵੇਗਾ, ਭਾਵ ਇਹ ਸਬੂਤ ਦੀ ਪ੍ਰਮੁੱਖਤਾ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਡਿਸਚਾਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਦੁਬਾਰਾ ਫਿਰ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਧਿਰ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸਬੂਤ ਦੀ ਕੋਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਜਾਂ ਲਾਜ਼ਮੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਬੋਝ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਰੀ ਕੋਰਡ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਸਮੱਗਰੀ ਦੁਆਰਾ ਡਿਸਚਾਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਅਤੇ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਹਨ

ਵੱਖਰਾ ਅਤੇ ਵੱਖਰਾ। ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਨੂੰ ਇਹ ਦਿਖਾਉਣ ਅਤੇ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਸਮੱਗਰੀ 'ਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਦੁਆਰਾ ਉਠਾਈ ਗਈ ਧਾਰਨਾ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਉਪਰੋਕਤ ਹਵਾਲਾ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ (i) ਕਿ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤੀ ਆਮਦਨ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਦੀ ਆਮਦਨ ਹੈ; (ii) ਸਹੀ ਆਮਦਨ ਵਾਪਸ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਉਸਦੀ ਅਸਫਲਤਾ ਧੋਖਾਧੜੀ ਦੇ ਕਾਰਨ ਹੈ ਅਤੇ (iii) ਸਹੀ ਆਮਦਨ ਵਾਪਸ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਉਸਦੀ ਅਸਫਲਤਾ ਉਸਦੇ ਹਿੱਸੇ 'ਤੇ ਘੋਰ ਜਾਂ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਅਣਗਹਿਲੀ ਦੇ ਕਾਰਨ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਧਾਰਨਾਵਾਂ ਖੰਡਨਯੋਗ ਹਨ। T¹ ਇਸ ਲਈ, 1964 ਦੀ ਸੋਧ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦਾ ਕਾਨੂੰਨ ਉਸ ਕਾਨੂੰਨ ਤੋਂ ਬਿਲਕੁਲ ਵੱਖਰਾ ਹੈ ਜੋ ਉਸ ਸੋਧ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਸੀ ਅਤੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਜੇ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਸੋਧ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਲਾਗੂ ਸੀ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੂਰਤ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਨੇ *ਕਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ)* ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ, ਜੋ ਕਿ ਫੁੱਲ

Commissioner of Income-tax vs. Surinder 'Singh (G. C. Mittal, J.)

ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ, ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਇੱਕ ਢੁਕਵਾਂ ਕੇਸ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਦੁਬਾਰਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਕਰਮਾ ਇੰਡਸਟਰੀਜ਼ (ਕੇਸ ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਪੂਰੇ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ।

(8) ਜਦੋਂ ਜਾਂਚ ਸਹਾਇਕ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਅਤੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਅੱਗੇ ਕਾਰਵਾਈ ਚੱਲ ਰਹੀ ਸੀ, ਤਾਂ ਕਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਹੋਇਆ, ਜਿਸ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਮੁਢਲੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਵਿਭਾਗ ਦੀ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੁਆਰਾ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। . ਹੁਣ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਕਰਮਾ ਇੰਡਸਟਰੀਜ਼ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਫੁੱਲ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਧਾਰਨਾਵਾਂ ਪੈਦਾ ਕਰਨੀਆਂ ਪੈਣਗੀਆਂ, ਜਿਸਦਾ ਉਹ ਖੰਡਨ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਵਿਭਾਗ ਵੀ ਹੋਰ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਉਹ ਉਸ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਗਲਤੀ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਮੁਲਾਂਕਣ ਹੁਣ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਸਾਡੇ ਲਈ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦੇਣਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਕਰਮਾ ਇੰਡਸਟਰੀਜ਼ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਫੁੱਲ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਮੌਕਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਸੁਣਾਉਣ ਲਈ ਮਾਮਲਾ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੂੰ ਭੇਜੇ ਜਾਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। (ਸੁਪਰਾ)।

(9) ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਸ੍ਰੀ ਜੀ.ਸੀ.ਸ਼ਰਮਾ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ। ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਅਤੇ ਨਿਰੀਖਣ ਸਹਾਇਕ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 271 (1) (ਸੀ) ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਭੇਜੇ ਗਏ ਸਵਾਲ ਵੀ ਧਾਰਾ 271 (1) ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਹਨ। (c) ਐਕਟ ਦਾ, ਅਤੇ, ਇਸਲਈ, ਨਾ ਤਾਂ ਸੋਧੇ ਹੋਏ ਉਪਬੰਧ ਨੂੰ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਵਿਆਖਿਆ ਨੂੰ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਦਲੀਲ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਯੋਗਤਾ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੀ। ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜੋ * ਹੋਵੇਗਾ

ਦਿੱਤੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ। ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਦੂਰੋਂ ਵੀ, ਅਸੀਂ ਇਹ ਨਹੀਂ ਦੇਖਦੇ ਕਿ ਨਿਰੀਖਣ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸਹਾਇਕ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਜਾਂ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਧਾਰਾ 271 (1) (ਸੀ) ਵਿੱਚ ਸਾਲ 1964 ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਧ, ਉਸ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਵੀ ਜੋ ਫੁੱਲ ਬੈਂਚ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਆਇਆ ਸੀ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ, ਸਿਰਫ ਧਾਰਾ 271 (I) (c) ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸੋਧੇ ਹੋਏ ਐਕਟ ਜਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਾਬਕਾ ਪਲਾਨ ਦਾ ਕੋਈ ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਸਾਲ 1971-72 ਲਈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਅਸੀਂ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਚਿੰਤਤ ਹਾਂ, ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 271(1) (ਸੀ) ਨੂੰ ਦੇਖਿਆ ਜਾਣਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ ਦੇਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਸ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ। ਸਾਲ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇਹ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਮੁਲਾਂਕਣ ਸਾਲ 1971 72 ਲਈ, 1964 ਦੇ ਵਿੱਤ ਐਕਟ ਨੰਬਰ 15 ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੋਧ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗੀ।

(10) ਫਿਰ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਇਹ ਤਾਕੀਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਵੀ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੀ ਸਾਬਕਾ ਯੋਜਨਾ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ। ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦਾ ਸਾਰਾ ਤਰਕ ਵਿਭਾਗ 'ਤੇ ਪਾ ਕੇ ਸੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਇਹ ਨਜ਼ਰੀਆ ਗਲਤ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਤਾਂ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਸਾਰਾ ਰੰਗ ਬਦਲ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਫੁੱਲ ਬੈਂਚ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਨਿਰਪੱਖ ਫੈਸਲਾ ਦੇਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਇਸ ਲਈ, ਨਿਰਪੱਖਤਾ ਵਿੱਚ, ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਧਾਰਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਪੂਰਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲੇਗਾ, ਜੋ ਕਿ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੇ ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ ਗਲਤ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਭਾਗ ਨੂੰ ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਨਾਲ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਉਸਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ।

(11) ਉੱਪਰ ਦਰਜ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਅਸੀਂ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤੇ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦੇ ਹਾਂ।

ਹਾਲਾਂਕਿ, ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ 27 ਫਰਵਰੀ, 1976 ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਵਕਰਮਾ ਇੰਡਸਟਰੀਜ਼ ਕੋਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੁੱਲ ਬੈਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਅਪੀਲ ਦਾ ਮੁੜ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਮਾਮਲਾ ਇਸ ਨੂੰ ਸੌਂਪ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਤੇ ਉੱਪਰ ਦਿੱਤੇ ਨਿਰਦੇਸ਼। ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਖਰਚਾ ਚੁੱਕਣ ਲਈ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਐਨ.ਕੇ.ਐਸ

ਫੁੱਲ ਬੈਚ

ਪੀਸੀ ਜੈਨ, ਸੀਜੇ, ਡੀਐਸ ਤਿਵਾਤੀਆ, ਐਸਪੀ ਗੋਇਲ, ਆਈਐਸ ਟਿਵਾਣਾ
ਅਤੇ ਡੀਵੀ ਸਹਿਗਲ, ਜੇਜੇ।

ਸੁਭ ਰਾਮ ਅਤੇ ਹੋਰ,— ਪਟੀਸ਼ਨਰ,

ਬਨਾਮ

ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਅਤੇ ਹੋਰ, - ਜਵਾਬਦੇਹ।

1984 ਦੀ ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰ. 4401

27 ਮਈ 1986

ਪੰਜਾਬ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਐਕਟ (1953 ਦਾ IV) 1976 ਦੇ ਹਰਿਆਣਾ ਐਕਟ 3 ਦੁਆਰਾ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ
—ਸੈਕਸ਼ਨ 21, 23, 23-ਏ, 38, 43, 48 ਅਤੇ 51—ਆਰਡਰ ਪਾਸ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ :- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ-ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਰਵਨੀਤ ਸਿੰਘ